Jonas Sjöstedt: Avslutningstal på Vänsterpartiets 40:e kongress

Talare
Jonas Sjöstedt
Partiledare

Datum
12 januari 2014

Socialister, feminister
Är ni utmattade? Jag med. Snart åker vi hem. Imorgon vilar vi. Det har verkligen förtjänat. Tack för en bra kongress. Tack för bra och spännande diskussioner. Hos oss är inte besluten fattade på förhand. Våra kongresser är på riktigt. Varje beslut är på allvar. För mig är det demokrati i praktiken. Ansvarsfulla kongressombud som diskuterar och debatterar. Därefter fattar vi beslut som vi genomför tillsammans.

Vi har arbetat hårt i tre dagar. Imorgon vilar vi. Men i övermorgon sätter vi igång arbetet igen. Det är nu vi ska genomföra allt det som vi beslutat. Det är nu vi startar valrörelsen.

Vi är partiet som står för solidaritet och rättvisa. Vinstslöseriet i välfärden kommer att vara vår viktigaste fråga i valet. Just därför känns det så bra att kongressen fattade så kloka och väl avvägda beslut. Det är inte Svenska kyrkans hospice vi vill avskaffa. De kooperativa föreningarna för personlig assistans är inte fienden. De är våra vänner i kampen mot det gigantiska slöseriet med skattemedel som försvinner rakt ned i fickorna på giriga riskkapitalister.

Valet handlar om värderingar, om vilket samhälle vi vill se. Varför är det så viktigt att välfärden ska finnas till för dem som använder den, inte för vinstintresset? Det handlar om vår syn på samhället och vår syn på människan.

Jag tror inte att grunden till mänsklig lycka ligger i ett genomkommersialiserat liv. Det finns värden som inte kan mätas i kronor och ören. Jag har inget emot pengar. Det är inte konstigt att priserna på tandkräm och tv-apparater sätts efter utbud och efterfrågan. Men det skrämmer mig när samma marknadstänkande letar sig in i varje vrå av våra liv. Våra mest intima och sårbara stunder ska inte värderas i pengar. När du ska lära dig att läsa får du gå i skolan. När du blir sjuk

ska du få vård. När du blir gammal får du hemtjänst om du behöver det. Här ska omtanken råda, inte marknaden. Den som vill göra snabba klipp får göra det någon annanstans, men inte i välfärden.

Detta kan inte regeringen förstå. Reinfeldt och Borg växte upp bland 90-talets ungmoderater. De sitter fast i samma gamla tankebanor: marknaden löser alla problem och de problem som den inte löser fixar vi med ännu större skattesänkningar. Det har varit högerns lösning så länge jag kan minnas, och det är det nu också. Girighet och egenintresse är drivkraften.

När det tankesättet sprider sig i hela samhället ställs människor mot varandra. De som har arbete ser dem som inte har det som tärande, de friska oroar sig för hur mycket de sjuka ska kosta. När statsministern anklagar oppositionen för att vilja bygga ett ”bidragssamhälle” är det de motsättningarna han underblåser. Den sjuke, den med funktionsnedsättning, den som hänvisas till FAS 3 är inte lika viktig, inte densamme, som ”den som arbetar”.

I början på 90-talet arbetade jag på Volvo lastvagnar i Umeå. Jag monterade lastbilshytter. När 90-talskrisen slog till drog Volvo ner produktionen och sa upp folk. Jag var en av dem som fick gå. Jag minns det väldigt tydligt. Hur förmannen kom ut på banan där jag skruvade ihop dörrar. Hur han tittade ner i golvet och inte mötte min blick när han lämnade över ett brunt kuvert med uppsägningen samtidigt som han sa något beklagande. Jag minns känslan när fabriksgrinden slog igen bakom mig efter min sista arbetsdag och oron jag kände över att inte veta när jag skulle få arbeta igen.

Det är sådana som mig, som det var för mig då, som Reinfeldt moraliserar över när han talar om bidrag och bidragstagare. Idag sägs flera hundra upp från Umeverken igen, de går ut i den stora otryggheten. Men skillnaden mellan då och nu är att jag hade en A-kassa som gjorde att vi klarade oss. Det har inte de som sägs upp nu. Att vara arbetslös, ha en funktionsnedsättning eller vara sjuk idag är ofta också att ha ont om pengar. Det ökar stressen och utsattheten.

Det kallas för arbetslinjen. Som om vi skulle få arbete eller bli friska snabbare om vi också är otrygga och fattiga. Så är det inte. Hade otrygghet skapat arbete hade Sverige haft full sysselsättning idag. Jag fick jobb igen för att Volvo återanställde när konjunkturen vände, för att det fanns jobb igen. Regeringen jagar sjuka och arbetslösa, lägger skulden på dem. Vi har en politik för arbete,

utbildning och bra arbetsmiljö. För sjukvård och rehabilitering åt den som inte orkar jobba. En politik för sammanhållning och solidaritet.

När Reinfeldt delar in människor i närande och tärande så är det mig, mig och dig, han pratar om. Det är bara den som aldrig behövt riskera något som kan vara kallsinnig mot dem som idag drabbas av nedmonteringen av a-kassa och sjukförsäkring. Vi andra vet att det kunde ha varit vi. Och om det inte drabbar dig, så kanske det drabbar din pappa, fru, barn eller din bästa kompis sedan barndomen.

Nationalekonomiska modeller kan inte förklara ett människoöde. Vi måste bygga ett samhälle där skyddsnäten fungerar och där omtanken om varandra styr, inte ett kallt och girigt vinstintresse.

Det handlar valet om. Det är med de värderingarna som vi ska besegra högern i september.

Vi har också en annan uppgift, att besegra högerextremismen och Sverigedemokraterna. Den tid då vi kunde välja att avstå från att ta debatten med dem är över. Vi ska möta deras väljare med kunskap, respekt och argument. Men vi ska möta deras rasism kompromisslöst, med fakta, solidaritet och den insikt som vi aldrig ger upp – att människor har lika värde oavsett hårfärg, efternamn eller födelseort.

Vad är Sverigedemokraterna, är de högerextrema? Är de främlingsfientliga? Låt oss vara tydliga, de är rasister. Det räcker med att skrapa på ytan hos många Sverigedemokraterna så väller hatet och rasismen fram. Rasismen är Sverigedemokraternas bärande idé, den är orsaken till att partiet finns. Allt annat kan ändras och putsas, de kan vara för eller emot EU, ha den ena eller andra åsikten om A-kassan. Men när det väl gäller kokar deras budskap ner till ner till hatet mot invandrare. I sällskap med deras rasism kommer andra unkna idéer som kvinnoförakt och homofobi. De är vår motsats, inte bara i voteringar, inte bara i sakpolitiken. De är det i sin människosyn. Rasism handlar om just det, hur vi ser på våra medmänniskor.

Sverigedemokraterna underblåser aktivt rasismen i Sverige. De förstärker medvetet fördomar. Det ökar de utsattas otrygghet. Kvinnan som angrips för att hon bär slöja, killen som inte kallas till anställningsintervju för att han har ett

annat efternamn. Sverigedemokraterna gör politiken råare. De ökar främlingskapet, delar upp oss i vi och dem. De gynnas om vi tycker illa vår granne och tittar snett på vår arbetskamrat.

I riksdagen röstar SD för högerns ekonomiska politik. De hjälper Fredrik Reinfeldt att sänka skatterna för höginkomsttagare med ett femte jobbskattavdrag, medan sjuka och arbetslösa inte får en krona i lägre skatt. De ger miljarder till storbankerna med sänkt bolagsskatt. När pengarna sedan inte räcker till välfärden skyller de på invandrare och asylsökande, när de själva har skapat hålet i statskassan.

De påstår sig vara en röst mot det politiska etablissemanget: Men vilka är de? Vem är Jimmie Åkesson? Han är en tidigare ungmoderat som har läst statsvetenskap i Lund. Han har aldrig haft ett riktigt jobb. Idag tjänar han runt 100 000 kronor i månaden som den yrkespolitiker han är. Han är en del av det politiska etablissemanget. Röstar du på Åkesson så röstar du i praktiken på att Fredrik Reinfeldt och Carl Bildt ska få vara kvar vid makten. Det är en röst för just det politiska etablissemang som gör Sverige orättvisare och mer otryggt.

Trots det riskerar Sverigedemokraterna att göra allvarliga inbrytningar i arbetarklassen i valet. Det finns tydliga orsaker till det. Det är ingen slump att det är inom branscher som bygg och transport som stödet är stort för SD. Det handlar om otrygghet, det handlar om villkoren på jobbet, det handlar om risken att bli arbetslös. Det handlar om en konkret verklighet för stora delar av arbetarklassen. På arbetsplats efter arbetsplats utnyttjas arbetare från andra länder med usla villkor. Många av dem kommer hit från krisens Europa. Det är byggjobbaren från Polen som får 35 kronor i timmen. Det är den rumänska lastbilschaffisen som tjänar 4 000 kronor i månaden och sover natt efter natt i sin torftiga kalla lastbilshytt. Idag ställs de mot andra löntagare – mot deras arbetsvillkor, mot deras jobb.

Vems fel är det här? Enligt SD:s logik är det de fattiga människor som söker jobb, och som ofta utnyttjas hänsynslöst, som är problemet. Det är inte vårt svar. Vi har ett riktigt svar. Vi gör inte skillnad på om människor är födda i Robertsfors eller Riga. Vi är lika, vi är värda samma rättigheter på arbetet. Samma lön, samma trygghet, samma kollektivavtal. Vi har politiken och förslagen för att sätta stopp för att människor utnyttjas. För att löntagare inte ska ställas mot varandra.

Med vår politik skulle alla som arbetar här få justa villkor och kollektivavtal. Vi skulle ta strid med EU om just det och kräva ett socialt protokoll och vi skulle riva upp Lavallagen. Vi skulle gynna de seriösa företagen, inte fifflarna, med krav på kollektivavtal i offentlig upphandling och solidaransvar så att stora företag inte anlitar oseriösa underleverantörer. Vi skulle ändra reglerna för arbetskraftsinvandring så att den hänsynslösa exploateringen inte blir möjlig i bärskogen eller restaurangköken. Alla som arbetar ska ha samma rättigheter.

Sverigedemokraterna ställer arbetare mot arbetare. Vi ställer arbetare mot oseriösa företag som utnyttjar dem som jobbar. Vi ställer solidarisk vänsterpolitik mot en regering som inte bryr sig om löntagarnas trygghet och rättigheter. Vi har riktiga lösningar på verkliga problem.

Före jul var jag ute på Lagenas lager i Jordbro. Där vill DHL säga upp 25 lagerarbetare och ta in bemanningsföretag istället. Men lagerarbetarna tar strid för sina fasta jobb, för sin rätt. De berättade hur de bemanningsanställda som redan finns på företaget utnyttjas, om den fackligt aktive som inte fick komma tillbaks, om hur de bemanningsanställda stressar och tar risker och hur de får veta kvällen innan om de får jobba dagen efter.

Arbetarna i Jordbro heter bland annat Mohamad, Jessica, José och Matti. De håller ihop, de har samma intressen. Men vad händer om de inte skulle göra det? Om Matti skyller på Mohamad och Jessica vägrar tala med José? Om de och vi accepterar Sverigedemokraternas världsbild? Ja då vinner chefen, då vinner det multinationella företaget. Om de inte håller ihop kan de alla sparkas och ersättas av otrygga tillfälligt anställda. Rasismen splittrar och försvagar oss.

Det är hårda tider ute i Europa. EU räddar banker med miljarder euro, men låter miljoner unga bli arbetslösa. Arbetslöshet, fattigdom och förtvivlan påminner oss om Europa på 30-talet. Ett Europa där rasisterna och deras enkla budskap växte i styrka. Men då som nu finns också en vänster som står upp mot både högerpolitik och fascism. Här hemma och ute i Europa.

1930-talet och 40-talet präglades av en stor kamp. Arbetarrörelsens stora strid mot de idéer som nu åter gör sig breda, rasismen, högerextremismen, fascismen. Det var en strid som fascismen förlorade.

Under flera årtionden gjorde insikten om vad fascismen innebar arbetare immuna mot fascismens och rasismens partier. Så är det inte längre, minnena har bleknat. Det är hög tid att åter bemöta deras argument och människosyn. Vi ska göra det redan i denna valrörelse.
Vår solidaritet och att aldrig acceptera rasisternas världsbild är vår styrka.
Vi ska vinna över dem igen.

25 maj är det val till EU-parlamentet. Vänsterpartiet är den tydligaste rösten mot rasism och högerpolitik. Vi är de främsta kritikerna av EU:s åtstramningspolitik, mot kraven på att riva ner välfärd och arbetsrätt. Vår trovärdighet är hög, vi spelade en avgörande roll för att Sverige inte anslöts till euron. En valutaunion som har skapat så mycket olycka.

Det är vi som har förslagen på bättre villkor för löntagarna. För kvinnors rättigheter och för en human flyktingpolitik. Mot centralstyret i Bryssel och den växande EU-makten. Vi är de riktiga EU-kritikerna. Den skandinaviska EU-kritiken har präglats att vi vill utveckla demokrati och välfärd, och samarbeta med andra länder istället för att bygga en superstat i EU. Vi tänker inte lämna över EU-kritiken till nationalister och rasister, det gör vår roll ännu viktigare i EU-valet i maj.

EU-medlemskapet marknadsfördes som en enda stor tågluff. Skillnaden mellan EU-propagandan och verkligheten är enorm. Men för miljoner unga blev det ingen tågluff. Det blev ett tvång att flytta från familj och hem. Studenten i Aten och Madrid får hoppas på ett jobb på Mc Donalds i Frankfurt. Dagens EU är en del av problemet, inte lösningen.

De länder som kom ur 30-talskrisen på ett anständigt vis gjorde något annat. De reglerade kapitalet. De investerade och skapade arbete. De byggde välfärdsstater. De slog vakt om demokratin. Det är vänsterns väg även idag. Vi vill få fart på klimatinvesteringarna, slå vakt om arbetsrätten, minska EU:s makt och låta finanskapitalet betala sina egna förluster.

Vi kommer inte bara att tala om våra förslag och vår politik. Vi har redan startat en insamling som går direkt till dem som betalar priset för EU:s och eurons misslyckande. När EU:s politik slår sönder sjukvård och utbildning i Grekland stödjer vi den grekiska vänsterns arbete för att bygga upp landet igen. Vi samlar in pengar till matpaket åt skolelever som inte får någon frukost, vaccin åt små

barn som inte får skydd mot allvarliga sjukdomar och mödravård åt kvinnor som saknar sjukförsäkring.

Det är solidaritet i praktiken. Det är motsatsen till det rasisterna gör och säger, det är motsatsen till EU:s politik. Det är vänstern som har svaret på eurokrisen.

Socialister, feminister,
Den förra kongressperioden lade vi grunden för det som kommer nu. När vi åker hem till våra partiföreningar och distrikt är det med vetskapen att vi kan ännu bättre. Bara vi gör det tillsammans!

Vi har ett hektiskt år framför oss. I sådana här tal brukar det heta att ”valrörelsen börjar nu”. Det är en utsliten klyscha, men vet ni vad? Valrörelsen börjar nu. I maj är det val till EU-parlamentet, och vi ska vinna det valet. För att Europa är viktigt, men också för att stå starka inför riksdagsvalet i september. Det arbetet börjar nu.

En valrörelse är inte bara arbete. Den innehåller mycket glädje och möten med människor. Det är en möjlighet att möta väljarna på torget och på facebook – på jobbet, i parken och bland dina vänner.

Det som ligger framför oss är inte bara ett valår. Det är ett vägval, för Europa och för Sverige. Vi väljer mellan en marknadsliberal experimentverkstad och en välfärd för alla. Vi väljer mellan ett öppet Europa och ett där högerextrema partier breder ut sig. Vi väljer mellan ett kallt samhälle där människovärdet räknas i pengar och ett varmt samhälle där människor har egenvärde. Vi väljer mellan samma gamla skattesänkningar och nya reformer. Vi väljer mellan en trött regering och ett nytt hopp om en bättre framtid.

Vi vill ha ett samhälle där även den som har en funktionsnedsättning kan arbeta och resa som andra, inte ett där det anses vara för dyrt.
Vi vill ha en politik som gör det möjligt att arbeta och leva även på landsbygd och i glesbygd, inte bara i storstäder. Vi vill att Sverige ska vara bäst i världen på jämställdhet mellan män och kvinnor. Vi vill leva i ett samhälle där alla barn börjar i en bra skola, och där ingen skola går i konkurs. Vi vill bygga bort bostadsbristen. Vi vill att Sverige snabbt och beslutsamt ska skära ner utsläppen av växthusgaser och bli en föregångare på klimatområdet. Vi ska visa världen att det går.

Det kan inte göras med dagens regering. Det kräver en rödgrön regering. Det kan inte göras med Annie Lööf eller Jan Björklund. Det kräver att Vänsterpartiet är med och styr. Vi är garanten för rättvisa. Vi är garanten för förändring. Vi är inte salu.Vi ska vinna valet.

Härmed förklaras Vänsterpartiets 40e kongress för avslutad.

Källa
Manuskript hämtat från vansterpartiet.se

Taggar
Politiska tal, Vänsterpartiet, Vänsterpartiets kongress

URI
https://www.svenskatal.se/tale/jonas-sjostedt-avslutningstal-pa-vansterpartiets-40-e-kongress